

Sparen

Mastrogiacomo en Alessie onderzoeken voor het **Centraal Planbureau** hoeveel gezinnen sparen uit voorzorg voor eventuele werkloosheid of arbeidsongeschiktheid. De auteurs gebruiken hiervoor twee verschillende benaderingen van inkomensonzekerheid: zoals consumenten die zelf ervaren, of via de variatie van huishoudinkomen over de tijd gemeten. Uit beide benaderingen blijkt dat besparingen uit voorzorg in Nederland ongeveer dertig procent van het totale vermogen uitmaken. Door een relatief genereus Nederlands pensioen- en socialezekerheidsstelsel is dit percentage lager dan in andere landen. Met name in de Verenigde Staten wordt meer gespaard uit voorzorg.

Mastrogiacomo, M. en R. Alessie (2010) *The precautionary saving motive and wealth accumulation*. CPB Discussion Paper, 2010(159).

Mobiliteit

De economische crisis heeft in 2009 volgens het **Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid** uiteenlopende effecten gehad op het verkeer en vervoer in Nederland. Het goederenvervoer daalde in 2009 met twaalf procent; vooral de binnenvaart, het spoorvervoer en de luchtvracht werden hard getroffen. Hoewel de goederenoverslag ook in de Nederlandse havens daalde, was deze daling minder groot dan bij buitenlandse concurrenten. De hoeveelheid verkeer op de hoofdwegen daalde met slechts één procent; toch hadden automobilisten tien procent minder last van files en verkeersdrukke. Het aantal treinreizigers bleef stabiel, voornamelijk doordat scholieren en studenten naar verhouding meer met de trein reizen, terwijl in de luchtvaart het aantal passagiersbewegingen met 8,5 procent daalde.

Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (2010) *Mobiliteitsbalans 2010*. Den Haag: KiM.

Uitkeringen

Het **UWV** verwacht dat er aan het einde van 2010 509.000 werkzoekenden staan ingeschreven en dat aan 301.000 personen een WW-uitkering wordt verstrekt. De instroom in de WIA stijgt in 2010 harder dan verwacht, terwijl de instroom van nieuwe Wajonguitkeringen afneemt. Bijna twee derde deel van de werkzoekenden dat zich in 2009 uitschreef bij UWV WERKbedrijf ging in een andere sector aan de slag dan waarin het voordien werkte. Vooral de collectieve sector en de uitzendbureaus boden werkgelegenheid. Ten slotte blijkt uit analyses dat verkorting van de WW-duur tot één jaar de WW-uitkeringslast met veertig procent reduceert. Twintig procent van alle WW'ers vindt niet binnen een jaar nieuw werk.

UWV (2010) *UWV kwartaal verkenning 2010-IV*. Amsterdam: UWV.

Huiselijk geweld

Voor **IZA** bestuderen Canavire-Bacarreza en Rios Avila de effecten van huiselijk geweld op de arbeidsparticipatie van vrouwen. Huiselijk geweld kan voor vrouwen zowel een fysieke of psychologische belemmering om te werken zijn, als een poging om de thuissituatie te ontvluchten. Uit Boliviaanse data blijkt dat vrouwen bij fysiek huiselijk geweld eerder de arbeidsmarkt verlaten wanneer zij woonachtig zijn in de stad, hoger zijn opgeleid, rijker zijn of zwanger zijn. Voor psychische mishandeling zijn de gevonden effecten ongeveer een procentpunt groter. Daarnaast vinden de auteurs dat inheemse vrouwen minder vaak hun werk opgeven bij huiselijk geweld; dit wordt toegeschreven aan culturele verschillen in de acceptatie van huiselijk geweld.

Canavire-Bacarreza, G. en F. Rios Avila (2010) *Domestic violence and labor market outcomes: evidence from a mixed-race developing country*. IZA Labor Studies, 2010(5273).

Zelfmoordterrorisme

Voor het **National Bureau of Economic Research** onderzoeken Benmelech *et al.* of het vernietigen van een woonhuis van een zelfmoordterrorist na een aanslag een effectief middel is tegen zelfmoordaanslagen. Op grond van Israëlische data ten tijde van de tweede Intifada blijkt dat het vernietigen van het huis van de pleger van een zelfmoordaanslag leidt tot een onmiddellijke en significante daling van het aantal zelfmoordaanslagen. Dit effect neemt af in de tijd en in geografische afstand. Wanneer echter als vergelding een huis in de buurt van de woonplaats van de zelfmoordterrorist wordt vernietigd, en dus niet zijn daadwerkelijke woning, leidt dit juist tot een toename van het aantal zelfmoordaanslagen.

Benmelech, E., C. Berrebi en E. Klor (2010) *Counter-suicide-terrorism: evidence from house demolitions*. NBER Working Paper, 2010(16493).

Structuurfondsen

Voor het **Center for Economic Policy Research** constateren Becker *et al.* dat subsidies uit de Europese Structuur- en Cohesiefondsen leiden tot een afname van regionale inkomensverschillen. Uit een analyse van de laatste twee EU-begrotingen blijkt dat in 36 procent van de betrokken regio's de verstrekte subsidies nog wel bijdragen aan economische groei, maar dat de besteding niet meer efficiënt is. In achttien procent van de gevallen leidt een daling van de subsidies zelfs niet tot minder economische groei. De auteurs concluderen dan ook dat een herverdeling van de gelden van de Structuur- en Cohesiefondsen resulteert in een hogere economische groei in de EU en een snellere afname van regionale inkomensverschillen.

Becker, S.O., P. Egger en M. van Ehrlich (2010) *Too much of a good thing? On the growth effects of the EU's regional policy*. CEPR Discussion Paper, 2010(8043).

SINDS 1916

Diplomatie

Van Veenstra *et al.* onderzoeken voor het **Clingendael Instituut** de relatie tussen economische diplomatie en het handelsvolume. Voor ontwikkelingslanden zijn met name handelsbevorderende agentschappen een geschikt middel om handelsstromen te vergroten; een toename van het personeel van deze agentschappen met tien procent vergroot de handelsstromen tussen zowel ontwikkelingslanden onderling als met ontwikkelde landen, met ongeveer drie procent. Voor de handel tussen ontwikkelde landen onderling is er geen significant effect van de aanwezigheid van een handelsbevorderend agentschap. Een toename van het aantal ambassades en consulaten van tien procent leidt tot een toename van de export tussen ontwikkelde landen met gemiddeld 0,5 procent.

Veenstra, M.-L.E.H. van, M. Yakop en P.A.G. van Bergeijk (2010) *Economic diplomacy, the level of development and trade. Clingendael Discussion Paper in Diplomacy*, 2010(119).

Landbouw

Voor **UNU-MERIT** bespreken Vamsidhar Reddy *et al.* een aantal nieuwe innovatieve en armoedebestrijdende ontwikkelingen in de landbouwsector in Zuid-Azië. Ten eerste biedt agrarisch contractwerk in dienst van private bedrijven arme boeren toegang tot markten, kennis en kredieten. Daarnaast leidt het bundelen van kleine productieketens onder een merknaam tot strengere kwaliteitsafspraken in ruil voor kennis en kredieten. Ten slotte zorgt de opkomst van *social businesses*, waarin naast winstogmerken ook sociale doelen centraal staan, voor directe investeringen in de leef- en werkomstandigheden van de allerarmsten.

Vamsidhar Reddy, T.S., A. Hall en V.R. Sulaiman (2010) *New organizational and institutional vehicles for managing innovation in South Asia: opportunities for using research for technical change and social gain. UNU-MERIT Working Paper*, 2010(054).

Schooluniform

Hidalgo *et al.* onderzoeken voor het **Tinbergen Instituut** de effecten van het afschaffen of reduceren van private onderwijsbijdragen op het volgen van onderwijs. Op basis van gegevens van een experiment in Ecuador waarin sommige schoolkinderen een gratis schooluniform kregen, blijkt dat dit leidt tot minder deelname aan het onderwijs. De auteurs stellen dat een lagere deelname komt doordat ouders die betalen voor het schooluniform van hun kinderen meer betrokken zijn bij de school en hun kinderen meer aanmoedigen om naar school te gaan. Dit effect is het grootst kort na de aanschaf van een schooluniform en in de examenperiode aan het eind van het schooljaar.

Hidalgo, D., M. Onofa, H. Oosterbeek en J. Ponce (2010) *Can provision of school uniforms harm attendance? Tinbergen Discussion Paper*, 2010(103).

Groot-Amsterdam

Dosker en Risseeuw verwachten voor **SEO** dat de werkloosheid in de metropoolregio Amsterdam na een piek in 2010 weer zal afnemen. In 2009 telde de regio 1,18 miljoen banen. Afhankelijk van het herstel van de wereldeconomie komen er tot 2015 122.000 tot 180.000 banen bij, met name in de dienstensector en in de zorg. In de industrie zullen banen verdwijnen. In Almere zal de beroepsbevolking sneller groeien dan de werkgelegenheid, terwijl de arbeidsmarkt in Zuid-Kennemerland, Gooi en Vechtstreek en Waterland door vergrijzing juist verkrapt. In de Zaanstreek en IJmond ten slotte zullen naar verwachting geen grote veranderingen plaatsvinden.

Dosker, R. en P. Risseeuw (2010) *De toekomst van de arbeidsmarkt in de metropoolregio Amsterdam. SEO-rapport*, 2010(45).

Exportkredietverzekeringen

Van der Veer analyseert voor **De Nederlandsche Bank** de rol van private exportkredietverzekeringen op het handelsvolume. Een private exportkredietverzekering biedt exporterende bedrijven de mogelijkheid om een relatie op te bouwen met de handelspartner. Daarnaast geeft de afgifte van een private verzekering vertrouwen aan andere niet-verzekerde bedrijven om te exporteren. De auteur vindt met betrekking tot private verzekeringen een multiplier van 2,3: voor iedere euro aan private exportkredietverzekering ontstaat 2,3 euro export. Tijdens de kredietcrisis stortte de wereldhandel in 2008 en 2009 in; vijf tot negen procent van de afname van de mondiale export is te verklaren uit het wegvallen van private exportkredietverzekeringen. Voor de Europese exporten is dit tien tot twintig procent.

Veer, K. van der (2010) *The private credit insurance effect on trade. DNB Working Paper*, 2010(264).

Energie

Volgens het **CBS** is het verbruik van hernieuwbare energie in Nederland in 2009 gegroeid van 3,3 naar 3,8 procent van het totale energieverbruik. Dit komt vooral door een groei van hernieuwbare elektriciteitsproductie; zo werd er meer biomassa meegestookt in elektriciteitscentrales en kwamen er nieuwe installaties voor de verbranding van afvalhout en kippenmest. Het aandeel biobrandstoffen voor het wegverkeer nam toe van 2,6 naar 3,4 procent van alle verbruikte benzine en diesel. In Nederland is de bijdrage van hernieuwbare energie aan de energievoorziening relatief klein; in Zweden, Finland, Letland en Oostenrijk is het aandeel het hoogst.

CBS (2010) *Hernieuwbare energie in Nederland 2009*. Den Haag: CBS.